

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA I

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punkty	Kryterium zaliczenia
1.	1. Kotlina Płocka, 2. Rezerwat Kresy, 3. Łąck, 4. Jezioro Soczewka	0 - 4	za podanie: - 1 nazwy 1 pkt - 2 nazw 2 pkt - 3 nazw 3 pkt - 4 nazw 4 pkt
2.	Obliczenia: a) Odległość na mapie – 6 cm Skala mapy 1 : 120000 1 cm → 1,2 km 6 cm → x $x = 6 \cdot 1,2 = 7,2$ km b) Sikórz 100 m n.p.m. (do 102 m) Biskupice – 53 m n.p.m. Różnica wysokości – 47 m (49 m)	0 - 4	a) za poprawne obliczenie odległości z wykonaniem pomiaru na mapie z dokładnością do 2 mm 2 pkt lub za poprawny sposób obliczenia odległości 1 pkt b) za poprawne obliczenie różnicy wysokości 2 pkt
3.	W odpowiedzi uwzględni: - miejsce noclegu, np. gospodarstwo agroturystyczne w Lasotkach, - obiekty krajoznawcze, np. zabytki architektury lub zabytkowe kościoły w Siecieniu, Uniejewie, Rokiciu, - możliwości rekreacji, np. nad Skrwą, w lasach BPK.	0 - 3	za uzasadnienie wyboru miejsca noclegu 1 pkt za uwzględnienie w uzasadnieniu wyboru trasy: - walorów krajoznawczych 1 pkt - walorów rekreacyjnych 1 pkt
4.	Walory krajobrazowe, np.: - teren pokryty w dużym stopniu lasem, - obszar ma urozmaiconą rzeźbę – występują liczne pagóry (wydmy), - występują jeziora, rzeki i inne ciek wodne.	0 - 3	za podanie: - 1 przykładu 1 pkt - 2 przykładów 2 pkt - 3 przykładów 3 pkt
5.	Bieg rzeki: kręty, rzeka silnie meandruje (tworzy liczne zakola), u ujścia rozszerza się. Dolina rzeczna: kręta, wąska, głęboko wcięta o stromych zboczach (liczne skarpy).	0 - 3	za podanie: - opisu biegu rzeki 1 pkt - 1 cechy doliny rzecznej 1 pkt - 2 cech doliny rzecznej 2 pkt
6.	a) Np.: Radziwie i Popłacin położone są na niskim brzegu Wisły. Radziwie i Popłacin położone są niżej niż prawobrzeżna część Płocka. b) Np.: powodzie zimowe powstają w wyniku zatorów lodowych oraz gwałtownych roztopów.	0 - 4	a) za podanie wyjaśnienia 2 pkt b) za podanie: - 1 przyczyny 1 pkt - 2 przyczyn 2 pkt

7.	Np.: - częściowo zalane dno doliny Wisły, - liczne skarpy na stromym prawym brzegu wznoszące się bezpośrednio ponad zbiornikiem, - rozszerzenie ujścia Skrwę Prawej w wyniku podniesienia się poziomu ujścia rzeki.	0 - 2	za podanie: - 1 przykładu 1 pkt - 2 przykładów 2 pkt												
8.	W opisie uwzględni: parowanie, przenoszenie pary wodnej, kondensację pary wodnej, opad atmosferyczny, odpływ powierzchniowy, wsiąkanie i spływ podziemny oraz odpowiednio zaznacz te elementy na rysunku.	0 - 3	za uwzględnienie w opisie: - 5 elementów obiegu wody 1 pkt - 7 elementów 2 pkt za zaznaczenie na rysunku co najmniej pięciu wymienionych elementów obiegu wody 1 pkt												
9.	a) Wypełnia tabelę: <table border="1"> <tr> <td>A</td><td>Białe</td><td>1</td><td>R</td></tr> <tr> <td>B</td><td>Lucieńskie</td><td>3</td><td>R</td></tr> <tr> <td>C</td><td>Łąckie Duże</td><td>2</td><td>W</td></tr> </table> b) z NW (pn. zach.) – na SE (pd. wsch.)	A	Białe	1	R	B	Lucieńskie	3	R	C	Łąckie Duże	2	W	0 – 6	a) za podanie poprawnie: - 1 nazwy jeziora 1 pkt - 3 nazw jezior 2 pkt - wszystkich numerów planów batymetrycznych 1 pkt - genezy 2 jezior 1 pkt - genezy 3 jezior 2 pkt b) za podanie kierunku 1 pkt
A	Białe	1	R												
B	Lucieńskie	3	R												
C	Łąckie Duże	2	W												
10.	a) Oznaczenie kierunku prostopadłe do moren czołowych (z N na S) b) Formy glacialne akumulacyjne: moreny czołowe, morena denna, drumliny. Formy fluwioglacialne erozyjne: pradolina, rynny jeziorne. Formy fluwioglacialne akumulacyjne: stożki sandrowe, kemy, ozy.	0 - 3	a) za poprawne oznaczenie kierunku 1 pkt b) za poprawne wypełnienie: - 2 rubryk tabeli 1 pkt - 3 rubryk 2 pkt												
11.	a) 52°35'N, 19°31'E b) wg czasu letniego o godz.: 08, 14, 20 wg czasu zimowego o godz.: 07, 13, 19 c) Różnicy 1° długości geograficznej odpowiada różnica czasu 4 minuty. Różnica długości geograficznych Obserwatorium i południka zerowego wynosi 19°31' czyli różnica czasu wynosi 78 minut (w zaokrągleniu do 1 minuty) 12.00+78 minut = 13.18	0 - 4	a) za podanie współrzędnych geograficznych 1 pkt b) za podanie właściwych godzin obserwacji 1 pkt c) za prawidłowe obliczenie czasu miejscowego 2 pkt lub za sposób obliczenia czasu miejscowego 1 pkt												

12.	a) - daty i nazwy pierwszych dni astronomicznych pór roku (od góry w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara): 21 III wiosna, 21 (22) VI lato, 23 IX jesień, 22 XII zima; - kierunek ruchu obiegowego przeciwny do ruchu wskazówek zegara, - ustawienie osi ziemskiej - / b) Np.: roczny rytm zmian oświetlenia Ziemi, występowanie nocy i dni polarnych.	0 - 5	a) za wpisanie dat i nazw pór roku 1 pkt za zaznaczenie kierunku ruchu ...1 pkt za prawidłowe narysowanie ustawienia osi ziemskiej1 pkt b) za podanie: - 1 konsekwencji 1 pkt - 2 konsekwencji 2 pkt												
13.	a) Średnia roczna temperatura – 25,3°C b) Roczna amplituda temperatury: 26,1°C - 24,5°C = 1,6°C c) strefa klimatów równikowych typ klimatu - równikowy wilgotny d) - wysokie miesięczne temperatury powietrza, niewielka roczna amplituda temperatury, wysokie całoroczne opady atmosferyczne. e) Obszary występowania: Kotlina Kongo, Nizina Amazonki, Archipelag Malajski.	0 - 6	za podanie: a)- średniej rocznej temperatury powietrza 1 pkt b)- amplitudy temperatury 1 pkt c) - nazwy strefy klimatycznej .. 1 pkt - typu klimatu 1 pkt d) - 3 cech klimatu 1 pkt e) - 3 obszarów występowania .. 1 pkt												
14.	4 – nimbostratus - warstwowe deszczowe 1 – cirrus - pierzaste 6 – cumulonimbus – kłębiasto-deszczowe (burzowe)	0 - 3	za każde dwie poprawnie wypełnione rubryki w tabeli po 1 pkt												
15.	<table><tr><td>Klimat</td><td>Roślinność</td><td>Gleby</td></tr><tr><td>umiarkowany ciepły suchy</td><td>step</td><td>czarnoziem</td></tr><tr><td>subpolarny</td><td>tundra</td><td>tundrowe</td></tr><tr><td>podzwrotnikowy śródziemnomorski</td><td>lasy dębowe i makia</td><td>cynamonowe</td></tr></table>	Klimat	Roślinność	Gleby	umiarkowany ciepły suchy	step	czarnoziem	subpolarny	tundra	tundrowe	podzwrotnikowy śródziemnomorski	lasy dębowe i makia	cynamonowe	0-3	za każde dwie poprawnie wypełnione rubryki w tabeli po 1 pkt
Klimat	Roślinność	Gleby													
umiarkowany ciepły suchy	step	czarnoziem													
subpolarny	tundra	tundrowe													
podzwrotnikowy śródziemnomorski	lasy dębowe i makia	cynamonowe													
16.	Góry zrębowe: schemat budowy zrębu - przykłady gór: Sudety, Harz, Wogezy, Ural, Ałtaj, Schwarzwald, Abisyńskie, Tibesti, Ahaggar. Góry fałdowe: schemat jednego z rodzajów fałdów lub płaszczowiny, - przykłady gór: Alpy, Karpaty, Apeniny, Betyckie, Andy, Kordyliery, Himalaje, Kaukaz, Zagros, Atlas.	0 - 4	za poprawne naszkicowanie - zrębu 1 pkt - jednej ze struktur fałdowych ... 1 pkt za podanie: - 2 poprawnych nazw gór 1 pkt - 4 poprawnych nazw gór 2 pkt												

17.	Wpisuje: a) Surowiec - ropa naftowa Środek transportu – rurociąg Kraj pochodzenia - Rosja b) Rafineria w Gdańsku.	0 - 4	a) za podanie: - rodzaju surowca 1 pkt - rodzaju środka transportu 1 pkt - kraju pochodzenia surowca 1 pkt b) za wymienienie przykładu 1 pkt
18	Pozytywne skutki, np.: - miejsca pracy dla mieszkańców, dochód dla miasta – możliwości poprawy infrastruktury miejskiej. Negatywne skutki, np.: - zanieczyszczenie środowiska (zanieczyszczenie powietrza, gleb, wody), ograniczenie możliwości rozbudowy miasta.	0 - 2	za podanie: - 1 skutku pozytywnego 1 pkt - 1 skutku negatywnego 1 pkt
19.	a) Np.: większość surowców mineralnych należy do nieodnawialnych i muszą wystarczyć również dla przyszłych pokoleń. b) Przykłady propozycji działań: - poszukiwanie alternatywnych źródeł energii, - zwiększenie wykorzystania tradycyjnych odnawialnych źródeł energii (wody, wiatru), - wprowadzanie energooszczędnych i materiałoszczędnych technologii, - wprowadzanie recyklingu, - pozyskiwanie surowców jako produktów ubocznych procesu produkcji, np. siarka odzyskiwana podczas produkcji stali, rudy metali z hałd kopalnianych, - ograniczenie eksportu nieprzetworzonych surowców.	0 - 3	a) za podanie wyjaśnienia 1 pkt b) za podanie: - 2 propozycji 1 pkt - 3 propozycji 2 pkt
20.	a) Np.: - przekształcenie systemu gospodarczego na rynkowy, - wzrost wydajności pracy, - restrukturyzacja przemysłu, - likwidacja wielu zakładów przemysłowych, - brak korelacji między systemem kształcenia a potrzebami rynku pracy, - bardzo duży udział młodych grup	0 - 4	a) za podanie: - 2 przyczyn 1 pkt - 3 przyczyn 2 pkt

	wiekowych (roczniki wyżu demograficznego stanowią dużą grupę wieku produkcyjnego). b) Np.: - dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, - organizacja szkoleń dla poszukujących pracy, - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, - podejmowanie przedsięwzięć podnoszących atrakcyjność regionu (budowa dróg, kanalizacji, wodociągów, oczyszczalni ścieków) w celu przyciągania inwestycji, w wyniku których powstają miejsca pracy.		b) za podanie: - 2 przykładów 1 pkt - 3 przykładów 2 pkt
21.	6. Ze wschodniego wybrzeża Ameryki Północnej na Zachód (migracje wewnętrzne),, rozwój gospodarczy nowo zasiedlonych terytoriów. 4. Z Afryki Zachodniej do Ameryki Północnej, Środkowej i Południowej - sprowadzanie niewolników. 1. Z Europy do Ameryki Północnej - ekonomiczne, poprawa warunków bytowych - rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych i Kanady, zróżnicowanie językowe, narodowościowe, kulturowe ludności tych krajów.	0 - 3	za każde poprawnie wypełnione dwie rubryki tabeli po 1 pkt
22.	a) Np.: megalopolis powstaje w wyniku rozrastania się, a następnie łączenia się wielkich aglomeracji i obszarów metropolitalnych. Procesy rozrastania się aglomeracji są m.in. efektem migracji ludności z obszarów centralnych aglomeracji na ich obrzeża. b) Np.: W Stanach Zjednoczonych nad Wielkimi Jeziorami (Chicago, Detroit, Toronto). Na zachodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych w Kalifornii (San Francisco, Los Angeles). W Japonii (Tokio, Jokohama, Osaka, Kobe, Kioto).	0 - 4	a) za uwzględnienie w opisie: - łączenia się aglomeracji 1 pkt - procesu prowadzącego do łączenia się aglomeracji 1 pkt b) za podanie: - każdego przykładu z wymienionymi dwoma miastami po 1 pkt

	W Europie – na pograniczu Beneluxu, Niemiec i Francji (Bruksela, Rotterdam, Haga, Amsterdam).		
23.	Od góry: P B B P P	0 - 3	za podanie: - 2 poprawnych odpowiedzi 1 pkt - 4 poprawnych odpowiedzi 2 pkt - 5 poprawnych odpowiedzi 3 pkt
24.	a) NOKIA – elektronika i telefonia komórkowa – Finlandia; SIEMENS – elektronika i telefonia komórkowa – Niemcy; L’Oréal – kosmetyki i chemia – Francja; NESTLE – przemysł spożywczy – Szwajcaria; CARREFOUR – handel – Francja; ROYAL DUTCH/SHELL GROUP – dostawy paliw i petrochemia – Wielka Brytania, Holandia. b) Cechy korporacji, np.: - każda korporacja posiada jedną firmę macierzystą i podporządkowane jej filie w różnych krajach świata (co najmniej dwóch), - posiadają ogromne zasoby kapitałowe, - mają przewagę konkurencyjną ze względu na stosowanie zaawansowanych technologii, zatrudnianie wysoko kwalifikowanych kadr i efektywny marketing, - wpływają na tworzenie PKB państw, w których są filie, - mają dominujący udział w tworzeniu światowego handlu.	0 - 5	a) za każde cztery prawidłowo wypełnione rubryki tabeli po 1 pkt b) za podanie: - 1 cechy 1 pkt - 2 cech 2 pkt
25.	a) Grupa G – 8: Francja, Japonia, Kanada, Niemcy, Rosja, Stany Zjednoczone, Wlk. Brytania, Włochy; b) A. Boliwia, B. Etiopia, C. Bangladesz.	0 - 4	a) za poprawne wymienienie i zaznaczenie na mapie: - 4 państw 1 pkt - 8 państw 2 pkt b) za podanie: - 2 państw 1 pkt - 3 państw 2 pkt

26.	a) Konsekwencje, np.: - nierówny dostęp do edukacji, nowych technologii i zdobyczy cywilizacji powodujący zwiększanie się różnic ekonomicznych, - zmniejszanie się udziału krajów biednych w procesach globalizacji, - masowe migracje ludności z krajów ubogich do krajów zamożnych, - ograniczenia imigracyjne stosowane przez kraje bogate w obronie przed zalewem migrantów. b) Propozycje, np.: - pomoc materialna ze strony krajów wysoko rozwiniętych (udostępnianie nowych technologii, dostarczanie środków produkcji lub produktów do KSR), - pomoc w reformowaniu instytucji w KSR tak, by zapewniały przestrzeganie reguł gospodarczych i społecznych. - pomoc w podnoszeniu poziomu edukacji w KSR, - prowadzenie działań na rzecz liberalizacji handlu światowego, np. poprzez znoszenia ciał na produkty będące przedmiotem eksportu z KSR, - rozwijanie współpracy regionalnej.	0 - 4	a) za podanie: - 1 konsekwencji 1 pkt - 2 konsekwencji 2 pkt b) za podanie: - 1 propozycji 1 pkt - 2 propozycji 2 pkt
27.	Prawidłowo przypisze numer jednemu z euroregionów: 1. Bałtyk, 2. Niemen, 3. Bug, 4. Karpaty, 5. Tatry, 6. Beskid, 7. Śląsk Cieszyński, 8. Silesia, 9. Pradziad, 10. Glacensis, 11. Dobrava, 12. Nysa, 13. Sprewa-Nysa-Bóbr, 14. Pro Europa Viadrina, 15. Pomerania. Poda właściwe nazwy państw dla wybranego euroregionu i dziedziny Np. Euroregion Nysa, nr 12 - Polska, Czechy i Niemcy. Poda dziedziny współpracy. np.: ochrona środowiska, zagospodarowanie przestrzenne.	0 - 4	za podanie: - odpowiedniego numeru dla wybranego euroregionu 1 pkt - nazw państw właściwych dla wskazanego euroregionu 1 pkt - 1 dziedziny współpracy 1 pkt - 2 dziedzin współpracy 2 pkt